

ຮູບພາບ: International Rivers

ການແລກປ່ຽນບົດຮຽນທີ່ໜ້າຜິດຫວັງ

ຈາກການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (MRC) ຕໍ່ຜົນກະທົບແຜນງານການພັດທະນາເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ

ຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study

- ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (MRC) ໄດ້ສໍາເລັດການສຶກສາວິໄຈນີ້ໃນຊ່ວງໄລຍະປີ 2012 - 2017 ເຊິ່ງໃຊ້ເວລາທັງໝົດ 6 ປີ.
- ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໂຄງການເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກຂະໜາດໃຫຍ່ 11 ແຫ່ງ ໃນແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ແລະອີກ 120 ແຫ່ງ ໃນສາຂາຂອງແມ່ນໍ້າຂອງທີ່ມີແຜນການກໍ່ສ້າງຈົນເຖິງປີ 2040 ເກີດໄພຂົ່ມຂູ່ທີ່ຮ້າຍແຮງຕໍ່ລະບົບນິເວດ, ເສດຖະກິດ ແລະ ຄວມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານຢູ່ໃນພາກພື້ນ.
- ບັນດາແຜນງານກໍ່ສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າເຫຼົ່ານີ້ ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ປະລິມານຂອງຕະກອນທີ່ໄຫຼລົງໄປຫາເຂດສາມລ່ຽມປາກແມ່ນໍ້າຂອງຫຼຸດລົງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຖິງ 97%.¹ ການໄຫຼຂອງຕະກອນເຫຼົ່ານີ້ຊ່ວຍເພີ່ມແຮ່ທາດແລະທົດແທນທາດອາຫານຢູ່ໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ຊຶ່ງເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ການເຮັດກະສິກໍາ, ການປະມົງ ແລະຄຸນນະພາບນໍ້າ. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງສົ່ງຜົນດີຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ອີກດ້ວຍ.
- ຄາດວ່າອ່າງເກັບນໍ້າຂອງເຂື່ອນໃນລໍານໍ້າຂອງ, ໂຄງສ້າງທີ່ເຮັດຂຶ້ນເພື່ອປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ ແລະການສ້າງສິ່ງກົດຂວາງທິດທາງການໄຫຼຂອງນໍ້າອື່ນໆ ເຊິ່ງເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການອົບພະຍົບຂອງປະຊາກອນປ່າ ສົ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ ໃນເຂດພາກພື້ນຫຼາຍໆ ດ້ານ.

¹ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (MRC). *Thematic Report ວ່າດ້ວຍ ການສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກທີ່ມີຜົນກະທົບທາງບວກ ແລະທາງລົບ ຕໍ່ສະພາບທາງສັງຄົມ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະເສດຖະກິດຂອງອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ*. MRC, 2017, ໜ້າ. 10.

- ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຈົນເຖິງປີ 2040 ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ປະລິມານຂອງປະຊາກອນປາຫູດລົງເປັນຈໍານວນຫຼາຍ. ໂດຍຄາດວ່າຊີວະມວນຈະຫຼຸດລົງ ເຖິງ 35-40% ໃນປີ 2020 ແລະ 40-80% ພາຍໃນປີ 2040. ແຕ່ລະປະເທດຈະມີອັດຕາການສູນເສຍຜົນຜະລິດດ້ານການປະມົງ ດັ່ງນີ້: ຣາຊະອານາຈັກໄທ 55%, ສປປ ລາວ 50%, ຣາຊະອານາຈັກກຳປູເຈຍ 35% ແລະ ສສ ຫວຽດນາມ 30%.²
- ແຜນງານພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າ ຈົນເຖິງປີ 2040 ຈະທຳລາຍປະຊາກອນປາທີ່ອົບພະຍົບໃນຝັ່ນທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງ³ ແລະຈະບໍ່ມີປາຊະນິດໃດທີ່ອົບພະຍົບໃນແມ່ນໍ້າຂອງມີຊີວິດຢູ່ລອດໄດ້ໃນອ່າງເກັບນໍ້າຂອງເຂື່ອນ ທີ່ມີແຜນການກໍ່ສ້າງພາຍໃນປີ 2020 ແລະ 2040.⁴
- ການປ່ຽນແປງທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດ ມີຜົນຕໍ່ການສູນເສຍຂອງປະຊາກອນປາເຊິ່ງອາດຈະເຮັດໃຫ້ “ຂາດແຄນທາງດ້ານອາຫານຢ່າງຮ້າຍຮຸນແຮງຂອງແຕ່ລະຊຸມຊົນຕ່າງໆ ໃນ ສປປລາວ ແລະ ຣາຊະອານາຈັກກຳປູເຈຍ.”⁵

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ແມ່ນຫຍັງ?

ການສຶກສາກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາແລະການຄຸ້ມຄອງອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງແບບຍືນຍົງ ລວມເຖິງການສຶກສາຜົນກະທົບຈາກບັນດາໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າໃນລໍານໍ້າຂອງ ຫຼືທີ່ເອີ້ນກັນວ່າ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ເຊິ່ງດຳເນີນການສຶກສາໂດຍຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (MRC) ເປັນເວລາ 6 ປີ ນັບແຕ່ປີ 2012-2017.

ຈຸດປະສົງລວມຂອງການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ ໃຫ້ຄຳແນະນຳຕໍ່ບັນດາປະເທດສະມາຊິກເຊິ່ງລວມມີ ຣາຊະອານາຈັກກຳປູເຈຍ, ສປປ ລາວ, ຣາຊະອານາຈັກໄທ, ແລະ ສສ ຫວຽດນາມ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບດ້ານບວກ ແລະດ້ານລົບຂອງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ.

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ມີເປົ້າໝາຍເພື່ອສ້າງເປັນຫຼັກຖານທາງດ້ານວິທະຍາສາດທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດຂອງການພັດທະນາໂຄງການໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ. ຫຼັກຖານໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ແມ່ນມີຈຸດປະສົງເພື່ອນຳເອົາມາຂະຫຍາຍປັບປຸງຂະບວນການວາງແຜນ, ການສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ແລະ ແຈ້ງແນວທາງການປ້ອງກັນທີ່ດີຂຶ້ນ, ຫຼຸດຜ່ອນ ຫຼື ຊຶດເຊີຍໃຫ້ກັບບັນດາປະເທດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບດ້ານລົບຕ່າງໆທີ່ເກີດຈາກເຂື່ອນໄຟຟ້າໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ເລີ່ມຕົ້ນແນວໃດ?

ໃນລະຫວ່າງຂະບວນການປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າ ຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນກໍລະນີເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ, ລັດຖະບານ ຂອງ ສສ ຫວຽດນາມ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ ຢຸດເຊົາການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນຊົ່ວຄາວເປັນເວລາ 10 ປີ ເພື່ອໃຫ້ມີການສຶກສາເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ. ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງມີຂໍສະເໜີແນະໃຫ້ເຮັດການ ການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມທາງຍຸດທະສາດ ໂດຍຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ ທັງນີ້ເພື່ອປະເມີນໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໂດຍພິຈາລະນາເຖິງຄວາມສ່ຽງສະສົມ ແລະໂອກາດ.

ໃນປີ 2011, ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນໄດ້ຕົກລົງໃຫ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ເພື່ອປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ ຂອງໂຄງການສ້າງເຂື່ອນຕ່າງໆໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ເພື່ອເປັນຂໍ້ມູນສະໜັບສະໜູນການຕັດສິນໃຈຂອງແຕ່ລະໂຄງການສ້າງເຂື່ອນໃຫ້ເປັນໄປຕາມບຽບການແຈ້ງການ, ປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າ ແລະການຕົກລົງ (PNPCA). ໂດຍຕັ້ງເປົ້າໝາຍວ່າ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຈະເຕີມເຕັມຂໍ້ມູນອີງຄວາມຮູ້ຕ່າງໆທີ່ຍັງຂາດ, ລວມທັງສະໜັບສະໜູນການຕັດສິນໃຈ ແລະ ການວາງແຜນງານການພັດທະນາໃນທົ່ວອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ.

ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຕ່າງໆຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນໄດ້ໃຫ້ທຶນໃນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ເປັນຈໍານວນເງິນ 4,7 ລ້ານໂດສາສະຫາລັດ ເຊິ່ງລວມມີປະເທດອອສຕຣາລີ, ເບລຍໍຽມ, ສະຫະພາບເອີຣົບ, ຝຣັ່ງ, ເຢຍລະມັນ, ຍີ່ປຸ່ນ, ລຸກຊຳບວກ, ເນເທີແລນດ໌, ສະວິເດນ, ສະວິດເຊີແລນດ໌, ສະຫາລັດອາເມຣິກາ ແລະທະນາຄານໂລກ. ນອກຈາກນັ້ນ, ບັນດາປະເທດສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ ກໍ່ຍັງໄດ້ປະກອບສ່ວນອີກດ້ວຍ.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ໄດ້ສຸມໃສ່ສຶກສາກ່ຽວກັບຫຍັງ?

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ໄດ້ວິເຄາະກ່ຽວກັບແຜນງານພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ລວມທັງຂົງເຂດສຳຄັນອື່ນໆຂອງແຜນງານພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເຊິ່ງລວມມີດ້ານຊົນລະປະທານ, ການກະສິກຳ ແລະການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ, ການຂົນສົ່ງ, ການນຳໃຊ້ນໍ້າພາຍໃນຄົວເຮືອນ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ, ການປ້ອງກັນນໍ້າຖ້ວມ ແລະການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ໃນເອກະສານນີ້ ໄດ້ສຸມໃສ່ທີ່ຂໍ້ຄົ້ນພົບຂອງສຶກສາກ່ຽວກັບແຜນງານຕ່າງໆຂອງການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ຈະພິຈາລະນາເຖິງຜົນກະທົບຂອງການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າຢູ່ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງທັງໝົດ, ແຕ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນເປັນພິເສດຕໍ່ການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງການພັດທະນາຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ ໃນແລວເສດຖະກິດຫຼັກຂອງລໍານໍ້າຂອງ ລວມທັງຝັ່ນທີ່ແຄມຝັ່ງ, ໂດຍແບ່ງອອກເປັນ 4 ເຂດໄດ້ແກ່:

² ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (MRC). ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ຂໍ້ຄົ້ນພົບທີ່ສຳຄັນການພັດທະນາແລະການຄຸ້ມຄອງ ອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງແບບຍືນຍົງລວມທັງຜົນກະທົບຈາກການພັດທະນາເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າໃນລໍານໍ້າຂອງ, MRC, 2017.

³ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (MRC). ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມຂອງສະພາບການຕ່າງໆຂອງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, MRC, 2017. ໜ້າ iii.

⁴ Thematic Report, 2017, ໜ້າ. 63.

⁵ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ, 2017. ໜ້າ V.

Riverbank garden at Pak Beng
ຮູບພາບ: International Rivers

1. ແລວເສດຖະກິດ 15 ກິໂລແມັດ ທັງສອງຂ້າງຂອງລຳນ້ຳຂອງ ຈາກຊາຍແດນຈີນ ຫາ ແຂວງ ກະແຈ ຂອງ ປະເທດ ກຳປູເຈຍ.
2. ເຂດທົ່ງພຽງທີ່ມີນ້ຳຖ້ວມຂັງຂອງປະເທດກຳປູເຈຍ, ລວມທັງ ທະເລສາບ (Tonle Sap) ແລະທະເລ Great Lake.
3. ເຂດສາມຫຼ່ຽມປາກແມ່ນ້ຳຂອງໃນປະເທດກຳປູເຈຍແລະສສ ຫວຽດນາມ.
4. ຜືນທີ່ແຄມນ້ຳທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໂດຍກົງຈາກແມ່ນ້ຳຂອງ.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ໄດ້ປະເມີນສາມທາງເລືອກຫຼັກ ສຳລັບແຜນງານການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ, ດັ່ງນີ້:

1. ສະພາບການພັດທະນາເບື້ອງຕົ້ນ (Early Development Scenario) (M1) ລວມມີບັນດາແຜນງານພັດທະນາຕ່າງໆ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຕັ້ງແຕ່ປີ 2007.
2. ສະພາບການພັດທະນາໃນໄລຍະສິ້ນ (Definite Future Scenario) (M2) ລວມເຖິງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນ້ຳທີ່ມີຢູ່, ຢູ່ລະຫວ່າງ ການກໍ່ສ້າງ ແລະຕາມການຄາດຄະເນວ່າຈະສ້າງເຂື່ອນຂຶ້ນຕື່ມອີກ ໃນປີ 2020.
3. ສະພາບການພັດທະນາຕາມແຜນງານ (M3) ລວມທັງໂຄງການ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນ້ຳທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ, ຢູ່ລະຫວ່າງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ມີແຜນຈະກໍ່ສ້າງຂຶ້ນຕື່ມອີກ ໃຫ້ສຳເລັດການກໍ່ສ້າງພາຍໃນປີ 2040. ໃນນີ້ລວມເຖິງ ໂຄງການເຂື່ອນຂະໜາດໃຫຍ່ທັງໝົດທີ່ໄດ້ສະເໜີກໍ່ ສ້າງໃນລຳນ້ຳຂອງ.

ໃນລະຫວ່າງທີ່ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ພິຈາລະນາທົບທວນ ແຜນງານພັດທະນາໃນລະຫວ່າງປີ 2020-2040, ມີການຄຳນຶງເຖິງ ສະພາບອາກາດທີ່ຈະມີຄວາມອົບອຸ່ນຂຶ້ນ ແລະຄວາມຊຸ່ມຊື່ນຫຼາຍຂຶ້ນ,

ແລະຄາດວ່າຈະມີການອົບພະຍົບຂອງປະຊາຊົນໄປຢູ່ໃນເຂດທົ່ງພຽງທີ່ມີ ນ້ຳຖ້ວມຂັງຫຼາຍຂຶ້ນ.

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ຂໍ້ຄົ້ນພົບທີ່ສຳຄັນ

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າເຂື່ອນໄຟຟ້າຂະໜາດ ໃຫຍ່ 11 ແຫ່ງ ໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ແລະ ອີກ 120 ແຫ່ງ ໃນສາຂາຂອງແມ່ນ້ຳຂອງ ທີ່ມີແຜນການກໍ່ສ້າງຈົນເຖິງປີ 2040 ໄດ້ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ອັນຮ້າຍແຮງຕໍ່ລະບົບນິເວດ ແລະເສດຖະກິດ ຂອງພາກພື້ນ, ເຊິ່ງດຽວກັນກັບການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງອາຫານທີ່ ມີໄພຊະນາການຢ່າງພຽງພໍຂອງປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ.

ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ຈົນເຖິງປີ 2040 ແມ່ນຄາດຄະເນວ່າ ຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ “ການສ້າງຄວາມປ່ຽນແປງທີ່ສຳຄັນລະຫວ່າງນ້ຳ, ອາຫານ ແລະ ພະລັງງານ.”⁶ ຖ້າຫາກວ່າການຫາປາແລະຜົນຜະລິດທາງດ້ານກະສິກຳຫຼຸດລົງ, ຈະເຮັດໃຫ້ຂາດແຄນອາຫານ ແລະລາຄາອາຫານກໍ່ຈະສູງຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຜົນທີ່ຕາມມາ ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນຈຳນວນຫຼາຍທີ່ອາໄສຢູ່ໃນພາກພື້ນຍິ່ງ ເພີ່ມທະວີຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະສ່ຽງໄພຫຼາຍ ຂຶ້ນຈາກປັນຫາດ້ານສະພາບອາກາດ.

ທ່າແຮງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງບັນດາປະເທດສະມາຊິກຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນ້ຳສາກົນ ແມ່ນລ້ວນແຕ່ອາໄສຕົ້ນທຶນທາງທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນ ຊັບພະຍາກອນດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະຜົນຜະລິດປ່າ. ຄາດຄະເນວ່າຕົ້ນທຶນ ທາງທຳມະຊາດຂອງແຜນງານພັດທະນາຈະຫຼຸດລົງໃນໄລຍະກາງ (2020) ແມ່ນປະມານເກືອບ 40% ລວມຍອດຜະລິດຕະຜົນພາຍໃນ (GDP) ຂອງອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມໃນປີ 2017.⁷

⁶ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ຂໍ້ຄົ້ນພົບທີ່ສຳຄັນ, 2017. ໜ້າ 1.
⁷ ອ້າງອີງແລ້ວ

ໂດຍລວມແລ້ວ “ແຜນງານການພັດທະນາລວມສໍາລັບປີ 2020-2040 ອາດສົ່ງຜົນຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງຊຸມຊົນໃນແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ, ເພີ່ມຄວາມສ່ຽງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ແຮງຕ້ານທານຂອງແມ່ນໍ້າຕໍ່ຄວາມກົດດັນຕ່າງໆຫຼຸດລົງ. ຄົວເຮືອນທີ່ທຸກຍາກມັກຈະເປັນຜູ້ທີ່ເສຍຜົນປະໂຫຍດທີ່ສຸດ.”⁸

ປະເດັນທີ່ສໍາຄັນຈາກການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ທີ່ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ, ມີດັ່ງຕໍ່ນີ້:

ຕະກອນ (Sediment)

ແຜນການສ້າງເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າໃນປັດຈຸບັນ ຈະເຮັດໃຫ້ປະລິມານຕະກອນທີ່ໄຫຼລົງສູ່ເຂດສາມຫຼ່ຽມປາກແມ່ນໍ້າຂອງຫຼຸດລົງເຖິງ 97%.⁹

ຕະກອນຊ່ວຍເພີ່ມຄຸນຄ່າ ແລະ ທິດແທນທາດອາຫານໃນອ່າງແມ່ນໍ້າ, ມີບົດບາດສໍາຄັນຫຼາຍຕໍ່ລະບົບນິເວດ ເຊິ່ງເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ການກະສິກໍາ, ການປະມົງ, ພືດແລະສັດທີ່ຢູ່ໃນນໍ້າ ແລະ ເພີ່ມຄຸນນະພາບນໍ້າ ຊຶ່ງມີສ່ວນສົ່ງເສີມເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ.

ການຫຼຸດລົງຂອງຕະກອນ ແລະ ທາດອາຫານທີ່ຖືກຊັດມາຕາມກະແສນໍ້າ ມີຜົນເນື່ອງມາຈາກການສ້າງເຂື່ອນຢູ່ແມ່ນໍ້າຂອງຕອນເທິງ ເຮັດໃຫ້ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ, ການຜະລິດເຂົ້າ ແລະ ການຜະລິດປາ ຫຼຸດລົງ.¹⁰ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ ກ່າວວ່າ “ການຫຼຸດລົງຂອງຜົນຜະລິດດ້ານການປະມົງ ແລະ ຜົນຜະລິດເຂົ້າໃນເວລາດຽວກັນ ໄດ້ສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ເກີດສະພາບການຂາດສານອາຫານຂອງປະຊາຊົນເພີ່ມຂຶ້ນ.”¹¹

ປະຊາກອນໃນເຂດຊົນນະບົດທົ່ວອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ເຊິ່ງດໍາລົງຊີວິດໂດຍເພີ່ງພາອາໄສແມ່ນໍ້າ ລວມທັງຊົນລະປະທານ, ທາດອາຫານໃນດິນ, ການປະມົງ ຫຼື ຜົນຜະລິດທາງທໍາມະຊາດຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຫຼ່ງນໍ້າຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຢ່າງໜັກໜ່ວງຈາກການສູນເສຍຕະກອນເນື່ອງຈາກການສ້າງເຂື່ອນຢູ່ແມ່ນໍ້າຂອງຕອນເທິງ. ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງໄພຫຼາຍທີ່ສຸດໄດ້ແກ່ ເຂດທົ່ງພຽງທີ່ມີນໍ້າຖ້ວມຂັງ ແລະ ລະບົບນິເວດຂອງທະເລສາບ (Tonle Sap) ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍແລະເຂດສາມຫຼ່ຽມປາກແມ່ນໍ້າຂອງໃນປະເທດຫວຽດນາມ.¹²

ການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງ ແມ່ນຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເນື່ອງຈາກການຫຼຸດລົງຂອງຕະກອນ ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງລະດັບນໍ້າໃນແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ໂດຍສະເພາະເຂດສາມຫຼ່ຽມປາກແມ່ນໍ້າຂອງໃນປະເທດຫວຽດນາມ ແລະ ບາງເຂດລຽບຕາມແຄມແມ່ນໍ້າຂອງຈາກນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈົນເຖິງ ແຂວງຊຽງແຕງ (Stung Treng).¹³

ຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ

ຜົນກະທົບຂ້າມຊາຍແດນຂອງການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າຈົນເຖິງປີ 2040 ແມ່ນຄາດຄະເນວ່າ “ຄວາມສົມບູນຂອງລະບົບນິເວດຈະເຊື່ອມໂຊມລົງຢ່າງໜັກໜ່ວງ.”¹⁴

ຜົນກະທົບທີ່ກ່ຽວພັນກັບເຂື່ອນພະລັງງານໄຟຟ້າໃນລໍານໍ້າຂອງເຊັ່ນ: ການກັກເກັບຕະກອນ ຈະເຮັດໃຫ້ຮູບແບບການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາກອນປາ ແລະ ການໄຫຼຂອງນໍ້າປ່ຽນແປງ, ເຊິ່ງ “ສົ່ງຜົນກະທົບທີ່ສໍາຄັນແມ່ນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າທັງໝົດທົ່ວອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ.”¹⁵

ໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ມັນຈະເຮັດໃຫ້ການໄຫຼຂອງນໍ້າໃນຊ່ວງລະດູຝົນຫຼຸດລົງ ແລະ ເພີ່ມການໄຫຼໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງພາຍໃຕ້ການດໍາເນີນງານປົກກະຕິຂອງເຂື່ອນ (ຍົກເວັ້ນສະພາບອາກາດທີ່ຮຸນແຮງ) ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນຄວາມເສຍຫາຍຈາກອຸທົກກະໄພ ແຕ່ສິ່ງຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ລະບົບນິເວດໃນແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ, ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ການເຂົ້າເຖິງການຫາປາທີ່ພຽງພໍໃນການລ້ຽງຊີບຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ກໍ່ຄືຕໍ່ຕົນເອງ ແລະ ຄອບຄົວ.

ອ່າງເກັບນໍ້າຈາກເຂື່ອນໄຟຟ້າ ໃນລໍານໍ້າຂອງ, ການສ້າງຜືນຖານການປ້ອງກັນອຸທົກກະໄພແລະສິ່ງກົດຂວາງການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາກອນປາ ຄາດຄະເນວ່າຈະເກີດຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ລະບົບນິເວດຢ່າງໜັກໜ່ວງ. ອ່າງເກັບນໍ້າຂອງເຂື່ອນ ອາດຈະມີການປ່ຽນແປງ ຕັ້ງແຕ່ເຂດແມ່ນໍ້າຂອງຊຽງແສນໃນປະເທດໄທ ຈົນເຖິງແຂວງກະແຈ ໃນປະເທດກໍາປູເຈຍຊຶ່ງມີລັກສະນະເປັນທະເລສາບເລິກ ແລະ ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດນໍ້າຕ່າງໆ ສະພາບແວດລ້ອມດັ່ງກ່າວບໍ່ເໝາະສົມກັບສັດນໍ້າຫຼາຍຊະນິດທີ່ອາໄສຢູ່ໃນອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງ ແຕ່ເປັນທີ່ຢູ່ອາໄສທີ່ເໝາະສົມແກ່ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດອື່ນໆ ເຊັ່ນ ຫອຍກີ້, ກົບ ແລະ ຫອຍທາກ)...¹⁶ ຍົກເວັ້ນສໍາລັບຜືນຖານທີ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ຈົນເຖິງ ເມືອງປາກເຊ ໃນ ສປປ ລາວ ທີ່ບໍ່ມີການກັກເກັບນໍ້າໄວ້.

ການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງຂ້າມຊາຍແດນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ເມື່ອເຂື່ອນໃນແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມສ້າງສໍາເລັດ. ການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງຈະເກີດຂຶ້ນທົ່ວຜືນທີ່ຂອງແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ໂດຍສະເພາະສາມຫຼ່ຽມປາກແມ່ນໍ້າຂອງ.¹⁷

ເພື່ອປ້ອງກັນຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການເຊາະເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງຕ້ອງໃຊ້ງົບປະມານຈໍານວນຫຼາຍສູງເຖິງ 6 ພັນລ້ານໂດລາສະຫາລັດ. ຄວາມສ່ຽງທີ່ຈະເກີດອຸທົກກະໄພ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນເຖິງ 5-10 ເທົ່າຂອງມູນຄ່າຊັບສິນຕ່າງໆໃນປະເທດທີ່ເສດຖະກິດມີການພັດທະນາ, ໂດຍສະເພາະເສດຖະກິດໃນເຂດຕົວເມືອງ.¹⁸

ໃນຂະນະທີ່ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄວບຄຸມທີ່ມີລະບຽບກົດໝາຍ ອາດຈະສາມາດເພີ່ມຜົນຜະລິດທາງດ້ານການກະສິກໍາໂດຍການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງຈາກອຸທົກກະໄພ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ. ການໄຫຼຂອງແມ່ນໍ້າຂອງຫຼຸດລົງ ແລະ ລະດັບນໍ້າທະເລທີ່ສູງຂຶ້ນຈະເພີ່ມປະລິມານການບຸກລຸກຂອງນໍ້າເຕັມ ເປັນຜົນເຮັດໃຫ້ການຜະລິດເຂົ້າໃນເຂດສາມຫຼ່ຽມປາກແມ່ນໍ້າຂອງຫຼຸດລົງອີກດ້ວຍ.¹⁹

ຜົນກະທົບດ້ານການປະມົງ ແລະ ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ

ແຜນງານການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຈົນເຖິງປີ 2040 ຈະເຮັດໃຫ້ປະຊາກອນປາຫຼຸດລົງເປັນຈໍານວນຫຼວງຫຼາຍໂດຍຄາດຄະເນວ່າ ຊີວະມວນຂອງປາຈະຫຼຸດລົງເຖິງ 35-40% ໃນປີ 2020 ແລະ 40-80% ໃນປີ 2040.

⁸ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ, 2017. ໜ້າ iv-v.
⁹ Thematic Report, 2017, ໜ້າ 10.
¹⁰ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ຂໍ້ຄົ້ນພົບທີ່ສໍາຄັນ, 2017. ໜ້າ 2
¹¹ ອ້າງອີງແລ້ວ, ໜ້າ 1.
¹² ອ້າງອີງແລ້ວ, ໜ້າ 2
¹³ ອ້າງອີງແລ້ວ
¹⁴ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ, 2017. ໜ້າ iii

¹⁵ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ຂໍ້ຄົ້ນພົບທີ່ສໍາຄັນ, 2017. ໜ້າ 2
¹⁶ ອ້າງອີງແລ້ວ
¹⁷ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ, 2017. ໜ້າ iii
¹⁸ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ຂໍ້ຄົ້ນພົບທີ່ສໍາຄັນ, 2017. ໜ້າ 3
¹⁹ ອ້າງອີງແລ້ວ

Mekong Delta, Vietnam
ຮູບພາບ: International Rivers

ແຕ່ລະປະເທດຈະມີອັດຕາການສູນເສຍຜົນຜະລິດດ້ານການປະມົງດັ່ງນີ້: ປະເທດໄທ 55%, ສປປ ລາວ 50%, ປະເທດກຳປູເຈຍ 35% ແລະ ສສ ຫວຽດນາມ 30%.²⁰

ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ຈົນເຖິງປີ 2040 ຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາກອນປາໃນພື້ນທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ໃນແມ່ນໍ້າຂອງ.²¹ ບໍ່ມີປາຊະນິດໃດທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍມາຈາກແມ່ນໍ້າຂອງຈະສາມາດຢູ່ລອດໄດ້ໃນອ່າງເກັບນໍ້າຂອງເຂື່ອນທີ່ມີແຜນການກໍ່ສ້າງພາຍໃນປີ 2020 ແລະ 2040.²²

ເມື່ອອ່າງເກັບນໍ້າຂອງເຂື່ອນຕ່າງໆໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ ຈະສົ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ໄຂ່ແລະຕົວອ່ອນຂອງປາຈະບໍ່ສາມາດເຄື່ອນຍ້າຍໄປໄດ້ໃນແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ, ມີຜົນກະທົບຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຕໍ່ວົງຈອນການສືບພັນຂອງປາທຸກຊະນິດທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍມາຈາກແມ່ນໍ້າຂອງ. ປາໂຕໃຫຍ່ທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍມາຈາກແມ່ນໍ້າຂອງຈະມີໂອກາດໄດ້ຮັບບາດເຈັບຫຼາຍ ແລະ ມີອັດຕາການຕາຍສູງເນື່ອງຈາກຕ້ອງລອຍຂ້າມກັງຫັນນໍ້າຂອງເຂື່ອນ. ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຍັງໄດ້ກ່າວວ່າ “ປາໂຕໃຫຍ່ທີ່ເຄື່ອນຍ້າຍມາຈາກແມ່ນໍ້າຂອງອາດຈະສູນພັນ ແລະ ມີການຫຼຸດລົງຂອງຊີວະມວນເຖິງ 60% ພາຍໃນພື້ນທີ່ອ່າງເກັບນໍ້າຂອງເຂື່ອນ.”²³

ການປ່ຽນແປງສະພາບອາກາດ ລວມທັງການສູນເສຍແຫຼ່ງໂປຼຕິນຈາກປາ ອາດຈະເຮັດໃຫ້ເກີດ “ການຂາດຄວາມໜັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານຢ່າງໜັກໜ່ວງຕໍ່ຊຸມຊົນຕ່າງໆ ໃນສປປ ລາວ ແລະ ປະເທດກຳປູເຈຍ.”²⁴

ຜົນກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ອີງຕາມການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study, “ແຜນງານການພັດທະນາໃນປະຈຸບັນແມ່ນສຸມໃສ່ການລົງທຶນທາງດ້ານກະສິກໍາ ແລະ ພະລັງງານໄຟຟ້າຈົນຫຼາຍເກີນໄປ ຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມໜັ້ນຄົງທາງດ້ານອາຫານທີ່ມີຢູ່. ບັນດາແຜນການລົງທຶນຕ່າງໆທີ່ໄດ້ນຳສະເໜີອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ໃນບັນດາປະເທດພາກໃຕ້ແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ.”²⁵

ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າ ເຮັດໃຫ້ເກີດຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ຄວາມເສຍຫາຍທີ່ບໍ່ເທົ່າກັນໃນແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ, ເຊິ່ງບໍ່ໄດ້ຈຳກັດສະເພາະປະເທດທີ່ເປັນທີ່ຕັ້ງຂອງເຂື່ອນເທົ່ານັ້ນ.²⁶ ກຳໄລຈາກການຜະລິດໄຟຟ້າສ່ວນໃຫຍ່ຈະຕົກເປັນຂອງບໍລິສັດ ແລະ ທະນາຄານຕ່າງປະເທດ.

ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າ ຈະເປັນຜົນປະໂຫຍດແກ່ສີ່ປະເທດສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນທີ່ແຕກຕ່າງກັນໄປ. ປະເທດໄທຈະເປັນຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຕົ້ນຕໍຈາກການສ້າງເຂື່ອນໃນລຳນໍ້າຂອງ ໃນສປປ ລາວ ແລະ ສສ ຫວຽດນາມໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍສຸດຈາກການສ້າງເຂື່ອນໃນລຳນໍ້າຂອງ ຢູ່ປະເທດກຳປູເຈຍ ເນື່ອງຈາກມີແຜນການນຳເຂົ້າພະລັງງານໄຟຟ້າ.²⁷

ຈາກທັດສະນະທາງດ້ານເສດຖະກິດມະຫາພາກ, ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດດ້ານເສດຖະກິດຈາກການສ້າງເຂື່ອນໃນລຳນໍ້າຂອງໄດ້ແກ່ ນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດທີ່ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນບັນດາປະເທດແມ່ນໍ້າຂອງຕອນລຸ່ມ ເຊັ່ນ ຈີນ, ມາເລເຊຍ ແລະ ເກົາຫຼີໃຕ້.²⁸ ໂດຍຄາດຄະເນວ່າຜູ້ທີ່ຈະຕ້ອງແບກຮັບ

20 ອ້າງອີງແລ້ວ
21 ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ, 2017. ໜ້າ iii
22 Thematic Report, 2017, ໜ້າ. 63.
23 ອ້າງອີງແລ້ວ. ໜ້າ 67
24 ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ການປະເມີນຜົນກະທົບແບບສະສົມ, 2017. ໜ້າ v

25 ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ຂໍ້ຕົ້ນພົບທີ່ສຳຄັນ, 2017. ໜ້າ 2
26 ອ້າງອີງແລ້ວ
27 Thematic Report, 2017, ໜ້າ. 6.
28 ອ້າງອີງແລ້ວ

ຕົ້ນທຶນຂອງໂຄງການເປັນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຊຸມຊົນທີ່ເຮັດການປະມົງ ແລະ ຊາວກະສິກອນທີ່ເຮັດກະສິກຳລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ.

ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

ຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແມ່ນພົວພັນກັນຢ່າງໃກ້ຊິດ. ສາຍພົວພັນນີ້ ແມ່ນສະຫຼັບຊັບຊ້ອນທີ່ສຸດ ແລະຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ມີການວິເຄາະທາງວິທະຍາສາດຫຼາຍໆດ້ານ. ຜົນກະທົບຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດທີ່ຜິດເດັ່ນໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ຄັ້ງນີ້ ລວມມີອັດຕາການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງລະດັບນ້ຳທະເລ, ຄວາມເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະເກີດອຸທິກກະໄພ ແລະການລຸກລຳເຂົ້າມາຂອງນ້ຳເຕັມໃນເຂດສາມລ່ຽມປາກແມ່ນ້ຳຂອງໃນປະເທດຫວຽດນາມ ແລະຄວາມສ່ຽງທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງຊຸມຊົນບາງທ້ອງຖິ່ນທີ່ອາໄສຢູ່ລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ.²⁹

ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດ ຍັງເຮັດໃຫ້ເກີດມີຜົນກະທົບດ້ານລົບຈາກການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າຫຼາຍຢ່າງຂຶ້ນ. ການປ່ຽນແປງຂອງດິນຟ້າອາກາດເປັນຄວາມສ່ຽງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໂດຍສະເພາະຄວາມແຫ້ງແລ້ງ ທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ຈະກາຍເປັນຈິງ.³⁰

ອີງຕາມການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ສະພາບອາກາດທີ່ແຫ້ງແລ້ງຫຼາຍຂຶ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ກຳລັງການຜະລິດພະລັງງານໄຟຟ້າຫຼຸດລົງ ຄິດໄລ່ເປັນມູນຄ່າສູງເຖິງ 2.2 ພັນລ້ານ ໂດລາສະຫາລັດ ແລະເພີ່ມທະວີຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ຜົນຜະລິດດ້ານການປະມົງປະມານ 15%.³¹ ຜົນຂອງການສູນໃສ່ປະສົມປະສານການລົງທຶນທາງດ້ານກະສິກຳ ແລະພະລັງງານໄຟຟ້າປະກອບກັບການປ່ຽນແປງທາງດ້ານດິນຟ້າອາກາດທີ່ຮ້າຍແຮງ ອາດເຮັດໃຫ້ບັນດາປະເທດພາຄີແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ສາມາດເຂົ້າເຖິງ ຫຼືຮັກສາ ສະຖານະປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບຕໍ່າ ຫຼືປານກາງໄວ້.

ຄຳຄິດເຫັນ: ຊ່ອງວ່າງໃນການວິເຄາະ ແລະ ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄວ້າ

ອີງຕາມການປະເມີນຍຸດທະສາດດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນປີ 2010 ແລະ ຄຳແນະນຳການປະເມີນຜົນເພີ່ມເຕີມ, ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ສະແດງໃຫ້ເຫັນຢ່າງຊັດເຈນວ່າ ຜົນກະທົບຂອງບັນດາເຂື່ອນຕ່າງໆ ສິ່ງຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງຕໍ່ການພັດທະນາທີ່ຍືນຍົງ ແລະເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ.

ຍັງຄົງມີບັນດາຄຳຖາມກ່ຽວກັບວິທີການທີ່ໃຊ້ໃນການສຶກສາ ແລະການນຳເອົາຄຳແນະນຳຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍລັດຖະບານປະເທດສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳສາກົນ. ຕົວຢ່າງເຊັ່ນ: ຍັງບໍ່ມີຄວາມສອດຄ່ອງຫຼາຍຢ່າງລະຫວ່າງຂໍ້ມູນໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ກັບບົດລາຍງານຕ່າງໆ Thematic reports ຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ແລະຍັງບໍ່ມີການປະເມີນມູນຄ່າຄວາມເສຍຫາຍຂອງການສູນເສຍຕະກອນ. ເນື່ອງຈາກຂໍ້ຈຳກັດເຫຼົ່ານີ້, ຖືໄດ້ວ່າການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຈະປະຕິເສດໃນຜົນກະທົບໂດຍລວມທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າທີ່ມີຕໍ່ ປະຊາກອນ ແລະເສດຖະກິດໃນເຂດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ

ການຂາດຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຕໍ່ແມ່ຍິງ

ແມ່ນ້ຳຂອງສະໜອງແຫຼ່ງໂປຣຕິນ ໃຫ້ແກ່ປະຊາກອນໃນພາກພື້ນເຖິງ 80%. ແມ່ຍິງ ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຕົ້ນຕໍໃນການຫາລ້ຽງຄອບຄົວ ແລະການຫານ້ຳມານຳໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ໄດ້ຕັ້ງຂໍ້ສັງເກດວ່າ “ບັນຫາທາງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແມ່ນກ່ຽວພັນກັບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນ້ຳເຊິ່ງເຫັນວ່າແມ່ຍິງມີຄວາມສ່ຽງຫຼາຍກວ່າຜູ້ຊາຍ ໃນຊ່ວງທີ່ເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະໄພແຫ້ງແລ້ງເນື່ອງຈາກວ່າພວກເຂົາຕ້ອງເພິ່ງພາອາໄສຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດໃນການຊອກຢູ່ຫາກິນ ແລະ ຍັງມີອຸປະສັກທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ປົກກັນຄວາມສາມາດໃນການປັບຕົວຂອງແມ່ຍິງ.”³² ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ບໍ່ໄດ້ສະໜອງຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບແຜນງານການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າ ແລະຊັບພະຍາກອນນ້ຳດ້ານອື່ນໆ ທີ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ແມ່ຍິງໂດຍສະເພາະ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ຍິງໃນການເຂົ້າເຖິງອາຫານທີ່ມີໂພຊະນາການພຽງພໍສຳລັບຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຈາກການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ສືບຕໍ່ຊອກຫາຂໍ້ມູນທີ່ຍັງຂາດ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານບົດບາດຍິງ-ຊາຍນີ້.

ແນວທາງປະຕິບັດເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຕໍ່ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະກຸ່ມຄົນຊົນເຜົ່າ

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ໃຫ້ຄຳແນະນຳສ່ວນໜຶ່ງກ່ຽວກັບການປະເມີນ, ຝຶກຈາລະນາ, ຫຼີກລ່ຽງ ແລະຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍສະເພາະຕໍ່ກັບປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະກຸ່ມຄົນຊົນເຜົ່າທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ. ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະກຸ່ມຄົນຊົນເຜົ່າເປັນກຸ່ມຄົນທີ່ດ້ອຍໂອກາດຫຼາຍທີ່ສຸດ ໂດຍສະເພາະໃນສະຖານະການທີ່ມີຄວາມທຸກຍາກສູງ, ຂາດການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ການສຶກສາ, ສາລະນະສູກ, ໂອກາດດ້ານເສດຖະກິດ ແລະການມີສ່ວນຮ່ວມທາງດ້ານການເມືອງ.³³ ນອກຈາກນັ້ນ, ຄົນກຸ່ມເຫຼົ່ານີ້ຍັງເພິ່ງພາອາໄສການເຂົ້າເຖິງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເພື່ອຄວາມຢູ່ລອດ ລວມທັງພວກເຂົາຍັງມີໂອກາດໃນການຫາວຽກເຮັດງານທຳທີ່ຈຳກັດ.³⁴ ດັ່ງນັ້ນ, ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ແລະກຸ່ມຄົນຊົນເຜົ່າ ຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຫຼາຍກວ່າກຸ່ມຄົນອື່ນໆ ຈາກການສູນເສຍດ້ານການປະມົງເຊິ່ງສິ່ງຜົນຕໍ່ການຫາປາເພື່ອບໍລິໂພກໃນແຕ່ລະວັນ.³⁵

ບໍ່ມີຂະບວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ສະເໜີແນະນຳຈາກການສຶກສາ

ຖະແຫຼງການຈາກກອງປະຊຸມສູດຍອດຂອງຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ປີ 2018 ປະກອບມີການປະຕິບັດໜ້າທີ່ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດທີ່ຝຶກຈາລະນາຜົນຂອງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ໂດຍຖືເປັນ “ເອກະສານອ້າງອີງເພື່ອການວາງແຜນ ແລະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການແຫ່ງຊາດ ແລະວຽກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ

²⁹ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ຂໍ້ຄົ້ນພົບທີ່ສຳຄັນ, 2017. ໜ້າ 3

³⁰ ອ້າງອີງແລ້ວ

³¹ ອ້າງອີງແລ້ວ

³² ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study, 2017. ໜ້າ 3

³³ International Fund for Agricultural Development (IFAD) ແລະ Asian Indigenous Peoples' Pact (AIPP), *Country Technical Notes on Indigenous Peoples' Issues: Lao Peoples Democratic Republic ບັນທຶກທາງວິຊາການກ່ຽວກັບປະເດັນຂອງຄົນຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ: ປະຊາຊົນຄົນຊົນເຜົ່າສ່ວນນ້ອຍ ໃນ ສປປ ລາວ*, IFAD ແລະ AIPP, ພະຈິກ ປີ 2012, ໜ້າ 4

³⁴ International Centre for Environmental Management (ICEM), *Strategic Environmental Assessment of Hydropower on the Mekong Mainstream ການປະເມີນຜົນກະທົບທາງສິ່ງແວດລ້ອມທາງຍຸດທະສາດຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກໃນລຳນ້ຳຂອງ*, 2010, ໜ້າ 111

³⁵ ອ້າງອີງແລ້ວ, ໜ້າ 106

(MRC).³⁶ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ລັດຖະບານບັນດາປະເທດແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມຍັງບໍ່ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ຈະນຳຂໍ້ມູນຈາກການສຶກສານີ້ໄປ ໃຊ້ໃນຂະບວນການປົກສາຫາລືລ່ວງໜ້າ ແລະການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບ ການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງແນວໃດ.

ການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຕົ້ນທຶນທາງທຳມະຊາດ ແລະຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານ ຊີວະນາໆ ພັນ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ ດິນທີ່ອຸດົມສົມບູນ, ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະປ່າໃນເຂດລຸ່ມນ້ຳ ລວມທັງການໄຫຼຂອງນ້ຳຕາມລະດູການເຜື້ອສະໜອງ ຕໍ່ການປະມົງນ້ຳຈືດທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງໂລກ. ແຜນງານສ້າງເຂື່ອນຜະລິດ ໄຟຟ້າຂະໜາດໃຫຍ່ໃນປະຈຸບັນ ມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະຫຼຸດແຮງຕ້ານທານຂອງ ແມ່ນ້ຳຕໍ່ຄວາມກົດດັນຕ່າງໆ, ເພີ່ມຄວາມສ່ຽງ ແລະ ຄວາມຍືນຍົງໃນບັນດາ ປະເທດສະມາຊິກແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຢ່າງແນ່ນອນ.

ທາງເລືອກອື່ນໆເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການສຳລັບ ພະລັງງານທີ່ມີຢູ່ໃນພາກພື້ນ. ການສຶກສາທີ່ຜ່ານມາໄດ້ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນວ່າ ພະລັງງານແສງຕາເວັນ ແລະ ການສົ່ງກະແສໄຟຟ້າ ຜ່ານຕາຂ່າຍໄຟຟ້າ (ສົ່ງກະແສໄຟຟ້າທີ່ເຫຼືອໃຊ້ຈາກພາກຕາ ເວັນອອກສຽງໃຕ້ຂອງປະເທດຈີນ ມາຍັງປະເທດໄທ ແລະ ສສ ຫວຽດນາມ) ຈະມີລາຄາທີ່ຖືກກວ່າໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນລຳນ້ຳຂອງ.³⁷

ເນື່ອງຈາກວ່າບົດລາຍງານ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ເຫັນ ວ່າມີຜົນກະທົບທາງລົບຢ່າງມະຫາສານເຊິ່ງລວມມີ ຄວາມບໍ່ໝັ້ນຄົງທາງ ດ້ານສະບຽງອາຫານ, ລະບົບນິເວດທີ່ເຊື່ອມໂຊມລົງ ແລະການສູນເສຍແບບ ຍືນຍົງ. ມັນເປັນເລື່ອງທີ່ແປກ ທີ່ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ເບິ່ງຄືວ່າ ຈະຍອມຮັບ ໂຄງການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າໃນລຳນ້ຳຂອງຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ ແລະ ແນະນຳເກັບຄ່າທຳນຽມຈາກກຳໄລໃນການຜະລິດໄຟຟ້າ ທີ່ຜູ້ພັດທະນາ ໂຄງການອາດຈະບໍ່ຍອມຮັບໄດ້.

ເປັນຫຍັງໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກຂະໜາດໃຫຍ່ໃນ ລຳນ້ຳຂອງຈຶ່ງຍັງສືບຕໍ່? ເປັນຫຍັງ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ຈຶ່ງປະກາດ ການພັດທະນາໂຄງການເຂື່ອນປາກລາຍ ເມື່ອຫຼາຍ ເດືອນຜ່ານມາ ຫຼັງຈາກມີການເຜີຍແຜ່ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study?

ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ໄດ້ກ່າວວ່າ ພາບລວມຂອງການ ຜະລິດ ແມ່ນພຽງພໍທີ່ຈະຮັກສາຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ໃນແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມໄດ້ 100%. ດັ່ງນັ້ນ, ບັນດາປະເທດສະມາຊິກ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນຈະຕ້ອງຮ່ວມມືກັນ ແລະສ້າງເຄືອ ຂ່າຍການແຈກຢາຍທີ່ມີປະສິດທິພາບ ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງບໍ່ໃຫ້ມີປະຊາກອນທີ່ ຂາດສານອາຫານຫຼາຍຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງຂອງລະບົບນິເວດ ໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ.³⁸ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ລັດຖະບານບັນດາປະເທດ ແມ່ນ້ຳຂອງຍັງບໍ່ໄດ້ລະບຸຊັດເຈນວ່າຈະດຳເນີນວຽກງານນີ້ໃຫ້ປະສິດຜົນ ສຳເລັດຄືແນວໃດ.

ເນື່ອງຈາກເກີດຜົນກະທົບທີ່ຮ້າຍແຮງຕ່າງໆ, ຈາກການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ແນະນຳໃຫ້ລັດຖະບານຝ່າຈະລະນາຢ່າງຈິງຈັງເຖິງ ທາງເລືອກການນຳໃຊ້ພະລັງງານທົດແທນ ຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະສ້າງເຂື່ອນ ພະລັງງານໄຟຟ້າໃນອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ. ແຕ່ໃນການສຶກສານີ້ ບໍ່ໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ບັນລຸຜົນໄດ້ ແລະລັດຖະບານບັນດາ ປະເທດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະນຳເອົາຄຳແນະນຳທີ່ສຳຄັນອື່ນໆ ໄປໃຊ້ໃນ ຂະບວນການຕັດສິນໃຈ ຄືແນວໃດ.

ການຂາດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສາທາລະນະຊົນ, ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບ

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະສົ່ງຜົນກະທົບຮ້າຍແຮງຕໍ່ຄວາມໝັ້ນຄົງທາງດ້ານສະບຽງ ອາຫານ ແລະການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນໃນພາກພື້ນ, ແຕ່ຂະບວນການ ວາງແຜນ ແລະຂະບວນການຕັດສິນໃຈກ່ຽວກັບໂຄງການພະລັງງານໄຟຟ້າ ແມ່ນ ຍັງຂາດການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງສາທາລະນະຊົນ, ຂາດຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບ. ທີ່ຜ່ານມາຍັງບໍ່ມີການເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນທີ່ຄົບຖ້ວນ ກ່ຽວກັບໂຄງການພັດທະນາພະລັງງານໄຟຟ້າໃນລຳນ້ຳຂອງຕໍ່ສາທາລະນະຊົນ. ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຄຳຮ້ອງຂໍຈາກຊຸມຊົນ, ພາກປະຊາສັງຄົມ, ຄູ່ຮ່ວມ ພັດທະນາ ແລະບັນດາປະເທດລຸ່ມແມ່ນ້ຳຂອງ. ທີ່ຜ່ານມາຍັງບໍ່ມີການ ປະຕິບັດຕາມຄຳສັນຍາທີ່ຈະເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນຕໍ່ສາທາລະນະ. ທັງນີ້ລວມ ມີລາຍລະອຽດໃນການອອກແບບໂຄງການ ແລະການປະເມີນຜົນທີ່ສະແດງ ໃຫ້ເຫັນເຖິງມາດຕະການການສ້າງແລວທາງເຄື່ອນຍ້າຍຂອງປະຊາກອນປາ ວ່າຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເກີດການທຳລາຍແຫຼ່ງການປະມົງໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມ ແລະ ຈະຊ່ວຍປ້ອງກັນຜົນກະທົບດ້ານລົບຕໍ່ລະບົບນິເວດຂອງ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງແນວໃດ.

ຄວາມຍືນຍົງຂອງອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງໃນອານາຄົດ?

ເຖິງເວລາທີ່ບັນດາລັດຖະບານປະເທດສະມາຊິກຂອງຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ໄດ້ອອກມາໃຫ້ການຕັດສິນໃຈບັນເພີ່ນຖານການສ້າງ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແຕ່ລະໂຄງການໂດຍຈຳກັດກ່ຽວກັບຜົນກະທົບໃນທົ່ວ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ. ບັນດາລັດຖະບານປະເທດແມ່ນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ຈະຕ້ອງ ຮັບປະກັນວ່າ ຂໍ້ມູນທີ່ຄົ້ນຄ້ວາໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ນີ້ ສະໜອງຂໍ້ມູນການປະເມີນຜົນຂອງການສູນເສຍສະສົມ ແລະການເຈລະຈາ ຕໍ່ລອງຜົນປະໂຫຍດຂອງບັນດາໂຄງການເຫຼົ່ານີ້, ໃຫ້ມີຄວາມໝາຍຕໍ່ການ ຕັດສິນໃຈຕໍ່ໂຄງການໃນອະນາຄົດ.

ຂໍ້ສະເໜີແນະນຳທີ່ສຳຄັນຈາກການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study ຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ບັນດາປະເທດສະມາຊິກຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ຕ້ອງຝ່າຈະລະນາເທັກໂນໂລຢີທາງເລືອກພະລັງງານໃຫມ່ເຊັ່ນ: ພະລັງງານ ແສງຕາເວັນ ແລະພະລັງງານລົມ ເພື່ອເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງ ນອກຈາກ ພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ. ການປະເມີນເທັກໂນໂລຢີເຫຼົ່ານີ້, ຄຽງຄູ່ກັບການ ຄຸ້ມຄອງດ້ານຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ມາດຕະການເພີ່ມປະສິດທິພາບການ ນຳໃຊ້ພະລັງງານອື່ນໆ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ “ເກີດມີຄວາມຮູ້ສຳຄັນຕໍ່ການຈັດການ ນ້ຳ, ພະລັງງານ ແລະຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານໃນແມ່ນ້ຳຂອງ ຕອນລຸ່ມທີ່ມີຄວາມສຳພັນກັນ.”³⁹

ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທັງໝົດຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຈິງຈັງໃນຂະບວນ ການຕັດສິນໃຈ ເພື່ອໃຫ້ການເຈລະຈາບັນລຸຜົນສຳເລັດ ແລະເພື່ອບັນລຸ ວິທີການແກ້ໄຂ ປົກປັກຮັກສາຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງສິ່ງແວດລ້ອມໃນ ອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ ພ້ອມທັງສິ່ງເສີມເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ແລະການດຳລົງ ຊີວິດຂອງຊຸມຊົນລຽບຕາມແຕມແມ່ນ້ຳຂອງ.

³⁶ ກະລຸນາເຂົ້າເບິ່ງທີ່: <https://www.mrcsummit.org/assets/previous-summits/3rd-summit/0d11506d00/Siem-Reap-Declaration_3rd-MRC-Summit-2018.pdf>, ໜ້າ 4

³⁷ International Renewable Energy Agency (IRENA), *Renewable Power Generation Costs in 2017* ຕົ້ນທຶນການຜະລິດພະລັງງານໝູນວຽນ ປີ 2017, IRENA, ອາບຸດາບີ 2018, <http://www.irena.org/publications/2018/Jan/Renewable-power-generation-costs-in-2017>

³⁸ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study, 2017. ໜ້າ 4

³⁹ ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study: ຂໍ້ຄົ້ນພົບທີ່ສຳຄັນ, 2017. ໜ້າ 4

ແຜນວາດ: ໄລຍະເວລາສໍາລັບການສະເໜີໃນການສ້າງເຂື່ອນ

ແຜນວາດນີ້ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງກຳນົດເວລາຂອງຄວາມຄືບໜ້າ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບແຜນງານການພັດທະນາທີ່ສໍາຄັນຂອງການສ້າງເຂື່ອນຜະລັງງານໄຟຟ້າ ໃນລຳນ້ຳຂອງ ເຊິ່ງຄວນຈະແຈ້ງໃຫ້ຮັບຮູ້ເຖິງການຕັດສິນໃຈ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນເປີດເຜີຍຂໍ້ມູນການປະເມີນທີ່ສໍາຄັນ ແລະການຮ້ອງຂໍຂໍ້ມູນການສຶກສາວິໄຈ ກ່ອນທີ່ເຂື່ອນຈະດຳເນີນການກໍ່ສ້າງ. ໄລຍະເວລາດັ່ງກ່າວສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິທີການທີ່ ໂຄງການສ້າງເຂື່ອນຜະລັງງານໄຟຟ້າໃນລຳນ້ຳຂອງຖືກຊຸກຍູ້ດຳເນີນ ໂຄງການແບບສ່ວນບຸກຄົນ ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງຄວາມກັງວົນໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ ແລະຜົນກະທົບທີ່ອາດເກີດຂຶ້ນທົ່ວທັງອ່າງແມ່ນ້ຳຂອງ.

2010

ວັນທີ 20 ຕຸລາ ປີ 2010: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ (ຄສມ) ລິເລີ່ມການປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບໂຄງການສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ.

ທ້າຍປີ 2010: ເລີ່ມຕົ້ນການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ - ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກແຫ່ງທ່າອິດທີ່ກໍ່ສ້າງຢູ່ໃນລຳນ້ຳຂອງ.

ວັນທີ 15 ຕຸລາ ປີ 2010: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ເຜີຍແຜ່ບົດລາຍງານຍຸດທະສາດ ການປະເມີນຜົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມສໍາລັບໂຄງການທີ່ສະເໜີການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກໃນລຳນ້ຳຂອງ, ເຊິ່ງມີຂໍ້ສະເໜີແນະໃຫ້ຢຸດສະຖັດການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນທັງໝົດໃນລຳນ້ຳຂອງຕອນລຸ່ມ ໄວ້ກ່ອນເປັນເວລາ 10 ປີ ທະນາຄານໂລກຮັບຮອງເອົາຍຸດທະສາດການປະເມີນຜົນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະຍິນຍົນວ່າຈະບໍ່ສະໜອງງົບປະມານການສ້າງເຂື່ອນຢູ່ໃນລຳນ້ຳຂອງ ຈົນກວ່າຈະມີການສຶກສາຜົນກະທົບເພີ່ມເຕີມ.

2011

ວັນທີ 22 ເມສາ ປີ 2011: ສປປ ລາວ ໄດ້ຍຸດຕິການປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າສໍາລັບການສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ.

ເດືອນ ເມສາ ປີ 2011: ນັກຊ່ຽວຊານອິດສະຫຼະ ໄດ້ເຮັດການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂອງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ ຄົນໃຫມ່ ແລະພົບວ່າການປະເມີນຜົນດັ່ງກ່າວມີຂໍ້ບົກຜ່ອງ ແລະຕໍ່າກວ່າມາດຕະຖານ.

2012

ວັນທີ 17 ກໍລະກົດ ປີ 2012: ສປປ ລາວ ປະກາດການອອກແບບເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ.

ວັນທີ 6 ກໍລະກົດ ປີ 2012: ປະເທດຫວຽດນາມ ແລະປະເທດກຳປູເຈຍ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ຢຸດຊະຖັດການສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ ໄວ້ກ່ອນເພື່ອລໍຖ້າໃຫ້ມີການສຶກສາຜົນກະທົບເພີ່ມເຕີມ.

ວັນທີ 7 ທັນວາ ປີ 2012: ສະພາແຫ່ງຊາດລາວ ໄດ້ອະນຸມັດການສ້າງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ.

ວັນທີ 7 ສິງຫາ ປີ 2012: ປະຊາຊົນປະເທດເຜິ້ນບ້ານ (ປະເທດໄທ) ໄດ້ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງການລະເມີດສິດທິມະນຸດຕາມລັດຖະທຳມະນູນ ໃນການອະນຸມັດຊື້ໄຟຟ້າຈາກເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ. ການຮ້ອງຟ້ອງດັ່ງກ່າວ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການປະເມີນຜົນກະທົບດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມຂ້າມຊາຍແດນ.

2014

ວັນທີ 25 ກໍລະກົດ ປີ 2014: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ລິເລີ່ມຂະບວນການປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າສໍາລັບໂຄງການສ້າງເຂື່ອນດອນສະຫິງ - ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກແຫ່ງທີ່ສອງທີ່ສະເໜີສ້າງໃນລຳນ້ຳຂອງ.

ວັນທີ 24 ມິຖຸນາ ປີ 2014: ສານປະຊາຊົນສູງສຸດຂອງປະເທດໄທ ຍອມຮັບການອຸທອນໃນຄະດີຮ້ອງຟ້ອງຂອງເຂື່ອນໄຊຍະບູລີ.

2015

ວັນທີ 24 ມັງກອນ ປີ 2015: ຂະບວນການປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າກ່ຽວກັບເຂື່ອນດອນສະຫິງ ໄດ້ສິ້ນສຸດລົງ, ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີການຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການສຶກສາຜົນກະທົບເພີ່ມເຕີມ ແລະບໍ່ສາມາດບັນລຸຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບໂຄງການໄດ້.

2016

ເດືອນມັງກອນ ປີ 2016: ເລີ່ມຕົ້ນການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນດອນສະຫິງ.

ວັນທີ 20 ທັນວາ ປີ 2016: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ລິເລີ່ມຂະບວນການປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າສໍາລັບໂຄງການສ້າງເຂື່ອນປາກແບງ - ເຂື່ອນແຫ່ງທີສາມທີ່ສະເໜີສ້າງໃນລຳນ້ຳຂອງ.

2017

ວັນທີ 19 ມິຖຸນາ ປີ 2017: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ສິ້ນສຸດການປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າສໍາລັບເຂື່ອນປາກແບງ ເຖິງວ່າຈະມີການລະບຸທີ່ຊັດເຈນເຖິງຂໍ້ບົກຜ່ອງຈາກການສຶກສາ. ໄດ້ວາງແຜນແຈ້ງຂ່າວສໍາລັບຂໍ້ຕົກລົງຮ່ວມກັນເພື່ອແກ້ໄຂຂໍ້ກັງວົນ.

ວັນທີ 8 ມິຖຸນາ ປີ 2017: ປະຊາຊົນປະເທດເຜິ້ນບ້ານ (ປະເທດໄທ) ໄດ້ຍື່ນຄຳຮ້ອງຟ້ອງສໍາລັບໃຫ້ການປຶກສາຫາລືທີ່ບໍ່ພຽງພໍ ຕໍ່ຜົນກະທົບຂ້າມຊາຍແດນຂອງເຂື່ອນປາກແບງ.

2018

ເດືອນ ກຸມພາ ປີ 2018: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ເຜີຍແຜ່ຜົນຂອງການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ Council Study. ຜົນການວິໄຈໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າແຜນງານການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າຕ່າງໆທີ່ວາງແຜນໄວ້ນັ້ນ ເປັນໄພຮຸກຮານຢ່າງຮ້າຍແຮງຕໍ່ລະບົບນິເວດ, ເສດຖະກິດ ແລະຄວາມໝັ້ນຄົງດ້ານສະບຽງອາຫານຂອງປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນຢູ່ໃນຂົງເຂດພາກພື້ນ.

ວັນທີ 8 ສິງຫາ ປີ 2018: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ ລິເລີ່ມຂຶ້ນຕອນການປຶກສາຫາລືລ່ວງໜ້າໂຄງການສ້າງເຂື່ອນປາກລາຍ - ເຂື່ອນແຫ່ງທີ ສີ່ ທີ່ໄດ້ສະເໜີສ້າງໃນລຳນ້ຳຂອງ.

ວັນທີ 23 ກໍລະກົດ ປີ 2018: ເຂື່ອນເສີມ ເຊປຽນ-ເຊນ້ານ້ອຍ ແຕກ ເຮັດໃຫ້ມີປະຊາຊົນ 40 ຄົນເສຍຊີວິດ ແລະປະຊາຊົນຫຼາຍພັນຄົນຕ້ອງໄດ້ຍ້າຍທີ່ຢູ່ອາໄສ. ສປປ ລາວ ປະກາດໃຫ້ມີການສືບສວນ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກແຫ່ງຕ່າງໆທີ່ກໍ່ສ້າງໃນລາວ ແລະຢຸດຕິການລົງທຶນສໍາລັບການສ້າງເຂື່ອນແຫ່ງໃຫມ່.